

NARODNI DNEVNIK

Izbija vsak dan opoldne, izvenredno nedelje in praznika.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, izvenredno Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po tarifi.

Pisemnim vprašanjem naj se prikladi znanje za odgovor.

Rečun pri poštnem štet. uradu št. 13.000.

Naprednost.

Volitve so pred durmi in zato so zopet na dnevnem redu stereotipne fraze o naprednosti. Bilo bi pa mnogo bolje, če bi se manj govorilo o naprednosti, pač pa prišlo že enkrat tudi resno misliti o naprednosti, da ne bi o naprednjakih samo govorili, temveč te tudi imeli.

Zlasti v sedanjih časih bi bilo to potrebno, ker je pojem naprednosti po svoji vsebini silno padel in postal skoraj samo še znak strankarske pripadnosti. Če se danes govori o napredni fronti, potem nihče več ne misli na skupen nastop vseh, ki hočejo med našim narodom uveljaviti najbolj moderne nazore, ki hočejo, da uporabljajo naš narod vse pridobitve človeškega napredka, temveč napredna fronta pomeni danes samo skupen nastop vseh protiklerikalnih strank, pri čemer pa je poudarjen tudi meščanski karakter take fronte. Tudi najbolj odločni in recimo idealni pristaši napredne fronte jo zamišljajo torej le v negativnem zmislu in to je po našem mnenju mnogo premalo.

Na negativni podlagi stojiča napredna fronta je nujno defenzivna in že zaradi tega nesposobna, da definitivno premaga klerikalizem. Vsa zgodovina slovenskega liberalizma to tudi jasno dokazuje. Slovenski naprednjaki so bili od 80. let dalje vedno defenzivni in zato so klerikalci, ki so bili vseskozi napadalni, rasli. Slovenski liberalci so bili proti splošni volivni pravici, proti elektrifikaciji Goronjske, proti ženski volivni pravici, klerikalci pa so bili za vse te stvari in zato z njih zmago utrdili tudi svoje pozicije. Če hoče torej imeti napredna fronta zmišl, potem mora biti njena podlaga pozitivna. Mora biti tu najprej jasen in pozitiven program, ki zbere vse ljudi, ki so res za napredek naroda, ne pa da zbira samo ljudi, ki nočejo biti klerikalci.

Če se pa propagatorji napredne fronte zadovolje z večno in brezplodno defenzivo in če mislijo, da je zadosti, če volitve dokažejo, da med slovenskim narodom obstoji takozvana napredna manjšina, potem treba reči, da po sedanjih potih ne pridemo niti do defenzivne napredne fronte.

Dogodki zadnjih let dokazujejo, da so se vse secesije iz vodilne napredne stranke izvršile le iz protesta proti metodam, ki jih je uporabljalo vodstvo stranke, ne pa iz kakšnih načelnih razlogov. Če se torej hoče, da se vsi disidenti vrnejo v prvotno stranko in da se združijo vse protiklerikalne stranke, potem je pač prvi pogoj ta, da se poskrbi za jamstvo, da se one krive metode ne bodo niti enkrat več uporabljale. Da so bile te metode napačne, o tem danes itak ni prav nikjer nobenega dvoma in niti v vrstah onih, ki so jih sami povzročili. Ampak vse to spoznanje ni prav nič vredno, če se ne povzpne do dejanja. Šele kadar bo to dejanje tu, šele potem bo klic po napredni fronti tudi resen, dokler pa tega dejanja ni, je vse kričanje po napredni fronti samo čisto navadno volivno geslo.

V tem zmislu je razumeti tudi obstoj posebnih naprednih skupin. Za obstoj naprednjastva — tudi samo negativnega — so te skupine silno važne, ker so one nekako jamstvo, da se ne bodo več uporabljale one zloglasne metode, ki so povzročile, da je danes SLS tako močna. Zato je smešno govoriti o zgastranju teh skupin. Če bi namreč te skupine razvijale veliko delavnost, potem bi tudi skoraj ozdravile vodilno napredno stranko in bi torej njih aktivnost najbolj hitro ustvarila napredno fronto.

Uverjeni smo, da se sedanjí propaga-

Proračuna ministrstev za zdravje in soc. politiko sprejeta.

Beograd, 18. jan. Včeraj popoldne je bila seja finančnega odbora. Na dnevnem redu je bil proračun ministrstva za ljudsko zdravje, ki bi moral biti na dnevnem redu že v soboto. O tem proračunu se je razvila dolga razprava. Prvi je govoril poslanec Preka, ki se je zavzemal za to, da se proračun skróči po predlogu vladne večine. Znižanje bi zneslo 14 milijonov 470.000 Din.

Za njim je spregovoril Svetislav Stanković, ki je grajal zdravstvene razmere v Vojvodini. Kompetence tam niso jasno razdeljene, zato pride čisto do konfliktov med posameznimi organi državnih oblasti. Pravi, da ne ve, ali naj bi glasoval za proračun ali proti.

Joca Jovanović pravi, da je sramota, da je proračun za zdravstvo tako nizek. Jako slabo so vpoštrevani kmetje. Glasoval bo proti.

Juraj Demetrović govori o socialnem zdravstvu in pravi, da je proračun premajhen. Tu izvedeno varčevanje ni na mestu.

Smodej pravi, da to ministrstvo slabo funkcionira, toda ne samo to: tudi sploh je sistem slab. Govori o zdravstvenih razmerah v Sloveniji ter izjavlja, da bo glasoval proti.

Dr. Basariček brani ministrstvo in pravi, da ljudje propadajo zaradi splošno slabih higienskih razmer. Zahteva, da se pozicije za socialno higieno obdrže.

Dr. Niko Novaković brani predloženi proračun. V nekaterih vprašanjih se strinja z Joco Jovanovićem in Jurajem Demetrovićem. Posebno govori o pobjanju bolezni ter o razmerah v Južni Srbiji in Dalmaciji.

Minister dr. Milan Simonović jemlje kot zastopnik obolelega ministra za narodno zdravje, dr. Slavka Miletića na znanje vse pripombe prejšnjih govornikov in pravi, da se bo ob redukciji ministrstva marsikaj prištedilo.

Dalje je govoril še Svetislav Popović.

Dr. Štampar daje pojasnila o delu zdravstvenega resora. Priznava, da ni vse tako, kakor bi moralo biti. Ministrstvo deluje v dveh smereh: s preventivno medicino in z ozdravljenjem bolnih. Prvo je mnogo težje od drugega. Pri nas

je vsako leto okrog 3 milijone ljudi bolnih. Nad 1 milijon ljudi je lani bilo v državnih bolnicah. Priznava, da so okrajni zdravniki materialisti, toda njihove plače so zelo majhne.

Na koncu je bil proračun zdravstvenega ministrstva sprejet z 11 proti 3 glasovom.

Na vrsto je prišel potem proračun ministrstva za socialno politiko. Prvi je povzel besedo resorni minister dr. Milan Simonović, ki je dal razna pojasnila glede tega ministrstva. Povedal je, da so proračun znižali od 471 na 371 milijonov dinarjev. Ministrstvo ne bo moglo izvršiti svojih funkcij, če ne stopi čimprej v veljavo zakon o vrhovni državni upravi.

Potem sta govorila Preka in Juraj Demetrović.

Fran Smodej kritizira vladno socialno politiko. Govori o zapostavljanju invalidov in pravi: Kdo se bo hotel, če pride do vojne, vojskovati, ko vidi, kako sedaj postopajo z invalidi. — Graja izseljeniški urad in govori o delavskem vprašanju. Opisuje bedo delavcev in graja postopanje delodajalcev z delavci. Govori proti ukinitvi borz za delo.

Minister dr. Milan Simonović odgovarja na posamezne navedbe govornikov. O borzah za delo pravi, da niso ustrezale svoji nameni. Kontrola o brezposelnih se bo uredila drugače. O prihrankih na partiji za invalide pravi, da so to posledice novega invalidskega zakona. — Deje domove so reducirali od 43 na 33 zato, ker ni bilo dosti otrok. — Skrbstvo za vojne sirote bo treba preurediti tako, da bodo to v bodoče vodile razne humanitarne ustanove. Država pa bo imela nad njimi kontrolo in jim bo dajala podpore.

Proračun ministrstva za socialno politiko je bil nato sprejet s 13 glasovi proti 3, na kar je bila seja zaključena. Prihodnja seja je napovedana za danes ob 4 popoldne. Na dnevnem redu je proračun ministrstva za agrarno reformo, za poljedelstvo in za izenačenje zakonov.

Vladna večina se sestane danes popoldne, da pregleda proračune teh ministrstev in se dogovori o spremembah, ki bi bile potrebne.

lamentu, čeprav zahteva poslovnik, da mora vedno predsedovati predsednik, razven če je zaradi bolezni zadržan. — On se mora brigati, da se hitro in pravilno opravljajo posli v parlamentu in v odborih. Osnutek zakona o agrarni reformi v Dalmaciji je prejela narodna skupščina dne 5. avgusta, skupščini je bilo to sporočeno 12. avgusta, dne 22. avgusta je bil izvoljen odbor za ta zakon, a prva seja tega odbora je bila 28. oktobra. Kasneje pa sploh ni bilo nobene seje več. Radi tega sta bili na predsednika skupščine stavljeni dve vprašanji, zakaj ni določil odboru roka, v katerem bi moral poročati skupščini. Kot star parlamentarec g. Marko Trifković gotovo ve, kaj je napravil neki predsednik skupščine leta 1919 in kaj je leta 1923 Ljuba Jovanović kot predsednik skupščine zapretel nekemu odboru. G. Marko Trifković se za nanj stavljen vprašanja niti zmenil ni, temveč je kot predsednik skupščine sabotiral delo parlamenta s svojo nemarnostjo in nedelavnostjo in slednjič tudi s svojim glasovanjem v radikalnem klubu, kjer je glasoval proti vladni narodnega sporazuma in s tem posebno tudi proti onim Hrvatom, ki so ga izvolili za predsednika.

RADIČEV ODGOVOR TRIFKOVIĆU.

Zagreb, 18. jan. Štefan Radić je glede na govor g. Marka Trifkovića v Somboru včeraj izjavil novinarjem tole:

»Predsednik skupščine g. Marko Trifković je proglasil mene za glavnega krivca, da se v skupščini ne dela in sicer zaradi mojih govorov, ki da so povzročili toliko kriz. Vzemimo, da je to res. Ali za delo parlamenta je vsekakor važnejši in odločilnejši predsednik parlamenta kakor pa predsednik ene od združenih strank. G. Trifković ni niti malo vesten, zato je v teh dveh letih vsega skupaj samo desetkrat predsedoval pri sejah par-

torji napredne fronte vseh teh resnic ne zavedajo, temveč da jim zadostuje, če pravijo, da niso klerikalci. Zaradi tega pa gledajo na napredno fronto le s stališča svojih osebnih želj, kar pa še dolgo ne zadostuje za napredno politiko.

Res je, da je prevelika cepitev na male stranke škodljiva, toda kadar ni uvidevnosti tam, kjer bi morala biti, tako dolgo je taka cepitev tudi neizogibna in tako dolgo bo ostala, pa naj se še tako govori o potrebi napredne fronte. Zakaj najprej je treba potrebo napredne fronte dokazati s programom in šele potem pride dokaz z volilnimi številkami.

Italijanski predlog o razdelitvi Albanije.

Atene, 18. jan. »Politeia« prinaša senzacionalna poročila o predlogih, ki jih je baje Italija stavila Jugoslaviji glede razdelitve Albanije. Te informacije so baje iz zelo zanesljivega vira. Italijanska vlada naj bi bila preko svojega poslanika v Beogradu g. Bodrera predlagala Jugoslaviji tole: 1. Jugoslavija naj pristane na Italijansko - albanski pakt pod enakimi pogoji, kakor je nanj pristala Italija. 2. Albanija naj se razdeli v interesne sfere, in sicer: a) pod politični, gospodarski in kulturni vpliv Italije naj bi spadala vsa albanska obala in južni del Albanije; b) Italija prizna Jugoslaviji pravico, da ekonomsko in politično prodira v Severno Albanijo vključno do Skadra ter do ozemlja Korice, toda brez Elbasana in Tirane. Na tem področju naj bi imela tudi cerkveni vpliv, tako da bi se v primernem trenutku albanska pravoslavna cerkev lahko podvrgla srbski patriarhiji v Beogradu; c) sodelovanje jugoslovenskega kapitala v albanski narodni banki v višini do 30 odstotkov. Hkrati predlaga italijanska vlada naj ji jugoslovenska vlada prizna pravico intervenirati v Albaniji. V tem slučaju bi se Italija obvezala Jugoslaviji pomagati, da bo ratificirana njena pogodba z Grčijo, ki je bila podpisana še za časa Pangalosove diktature. Italija bo podpirala tudi srbski vpliv na Madžarskem, in sicer na tak način, kakor se bo to zdelo Srbiji najprimernejše. Netunske konvencije bi seveda beograjska skupščina morala ratificirati. Druge balkanske države bi bile izključene od sodelovanja v italijansko-albanskem paktu.

Ti predlogi so bili, piše list, stavljeni pomočniku zunanjega ministra Jovanu Markoviću in ta jih je sporočil novemu zunanjemu ministru dr. Periću.

MARJARSKI BEOGRAJSKI POSLANIK JE Premeščen v Rim.

Budimpešta, 18. jan. Madžarski poslanik de Hory, ki je premeščen iz Beograda v Rim, je sinoči došel v Budimpešto, da obvesti zunanjega ministra o situaciji, ki je nastala, ko je bilo objavljeno potovanje grofa Bethlena v Rim. De Hory je prinesel madžarski vladi tudi neka važna sporočila jugoslovenskega zunanjega ministra. Poslanik se jutri vrne v Beograd, kjer ga bo kralj Aleksander sprejel še v poslovilni avdienci. Potem bo nadaljeval pot v Rim, da tam prevzame svojo novo službo.

RATIFIKACIJA POLJSKO - RUMUNSKKE ZVEZNE POGODBE.

Varšava, 18. jan. Poljska vlada je sklenila, da prihodnji teden ratificira poljsko - rumunsko garancijsko pogodbo. Rumunska vlada je obljubila, da bo dala odškodnino za tista posestva poljskih državljanov, ki so bila v Besarabiji sekvestrirana.

TUJI DIPLOMATI SE INFORMIRAJO.

Beograd, 18. jan. Sinoči je bil pri Uzunoviću italijanski poslanik Bodrero. Po tem posetu je predsednik vlade odšel na dvor. V teku včerajšnjega dne so posetili Jovana Markovića, pomočnika zunanjega ministra, češkoslovaški poslanik Jan Šeba, avstrijski poslanik Hoffinger in albanski poslanik Cenabeg. Ti poseti so imeli značaj informacij o tekočih zadevah. G. Šeba je na vprašanje, kdaj bo sestanek za kulturno in ekonomsko zblizanje med Jugoslavijo in Čehoslovaško, odgovoril, da se bo ta sestanek vršil med 12. in 15. februarjem v Pragi.

Kako naj nam zaupajo Primorci.

V naših šovinističnih nacionalnih listih — ker tudi ta luksuz si privoščimo — se redno čitajo na naslov onih »izdajalcev«, ki so postali fašisti, kar najtežji očitki. Nikakor ne moremo odobravati postopanja ljudi, ki v največji sili, da rešijo svoje gospodarstvo, postanejo fašisti, pač pa trdimo, da sme tem ljudem očitati narodno izdajstvo le tisti, ki živijo v Primorju in sam kljubuje fašistovski mu nasilju, nikakor pa ne oni, ki živijo v Jugoslaviji.

Zakaj očitati sme samo tisti, ki si je s svojim delom pridobil pravico, da očita. Vprašamo pa, kaj pa je storila Jugoslavija za vse svoje ljudi v Primorju. Kadarkoli je sklepala z Italijo kako pogodbo, vedno je žrtvovala zopet nove Primorce Italiji in z odstopom Primorške je zagotovila sebi miren razvoj. Pri tem pa ni storila — in niti ni poskusila — prav nič za varstvo nacionalnega življenja Primorcev, temveč je z onimi, ki so na najbrutalnejši način pobijali naše ljudi, sklenila pakt prijateljstva.

Kdo bi se torej čutil, če niso Primorci za Jugoslavijo navdušeni?

Pa tudi sicer ni Jugoslavija izpolnila svoje dolžnosti do Primorcev. V tem oziru prinaša »Edinost« od petka zanimiv dokument, ki si ga naj prečitajo vsi, ki zahtevajo, da so vsi Primorci vključeni vseh naših brezbriznosti, mučeniki za nas.

Ta dokument je objavljen med dopisi in se glasi:

Dornberg.

Vračajo se — je rekel star, premišljen mož, ko je zvedel novico, ki je danes že po vsej vasi stara, da so se vrnilo nekateri naši izseljenci, ki so pred leti odšli v Bosno v okoličnem Banju Luke, ter so tam zelo slabo našli, tako da so se nekateri družine že vrnile nazaj domov druge pa so na potu.

Ker spada ta zadeva zelo občutno k našemu izseljeništvu vprašanje, treba da jo primerljivo premočimo.

Pred leti torej, ko je letina tudi bila slaba in so ljudje tarnali, da ne morejo več živeti na tej zemlji, s se začeli izseljevati. Tedaj so odšli prvi v Ameriko in Francijo, nekateri pa, bilo je več družin, so odšli v Banjo Luko v Bosni, ker so se tam kazale dobre prilike za nakup zemlje. Ko je prvi pisal, da je tam kupil veliko, obsežno zemljišče za razmeroma nizko ceno, so mu kmalu sledili drugi.

Toda zgodilo se je, da so oni kmetje tam dol prodajali le zemljo, medtem ko onega, kar je na nji, trave, gozda, hiše itd. niso prodali. Ko so torej došli naši ljudje na posestvo, da se tam naselijo, so jih kmetje kratkoma zavržili in jih pogнали, češ da oni so še vedno lastniki vsega, kar na zemlji ra-

ste. Kaj so torej hoteli naši zviti Dornberžani? Zemlje niso mogli jesti, prodajati tudi ne. Težilo so se pa nič opravili.

Seveda so takrat, ko so odhajali od tu, vse svoje posestvo prodali in ne za visok denar. Zda jim nima ne tam nič in tudi tu nič. Nekateri so se tam dol udinjali pri drugih velikih posestnikih za neznatno dobroto; dobijo polovico pridelka, polovico pa morajo dati gospodarju, poleg tega mu rediti krave in popravljati orodje in drugo. Nihče pa si tega ne želi in ljudje iščejo čim več prilike, da odidejo zopet domov.

Rekli smo že, da so se nekateri že vrnili in da se še drugi vračajo. Toda tu jih je čisto malo. Svojega doma nimajo več, ljudje pa jih tudi le nerodno sprejemajo pod streho. Sedaj mislijo zopet na izselitev, pa v Južno Ameriko. Toda tam je že tudi dovolj naseljenec in se novim slabo godi, da si ne znajo pomagati. Mislijo tudi na Avstralijo, pa tudi tam je slabo in pa daleč, strašno daleč. Denarja pa manjka. Nepristano pa tišči v hrbet vprašanje — kam?

Najbolj hudo je ta stvar zadela nekega nekdanjega morda malo preveč ponosnega kmeta, ki je prišel ob vse svoje precej obilno premoženje po tej nepotrebnosti »razjice«.

Naj služi ta zgodba v pouk našim ljudem, ki se hočejo izseliti.

Polni zaupanja so prišli v Jugoslavijo, da si tu zgrade novo domačijo in da postanejo dobri jugoslovanski državljani, ki bodo stali v prvi vrsti, če bi jih poklicala država. In kaj so doživeli: V naši državi so bili osleparjeni, kakor ne bi bili niti v daljni tujini. In danes so brez doma v Primorju in brez doma v Jugoslaviji ter brez vsakih sredstev in njih patriotizem se je moral nujno spremeniti v kletev.

Vsa Goriška vidi sedaj, kako postopa Jugoslavija s svojimi Primorci in na plan tisti, ki bi trdil, da po takih dogodkih morejo Primorci še z zaupanjem gledati na Jugoslavijo.

Tudi ona jih je osleparila, tudi ona jim je vzela pravico. Tako morajo danes misliti in takšno mora biti njih prepričanje.

In sedaj naj pride kdo in očita Primorcem narodno izdajstvo, če ne deklamirajo vsak dan, da so nad Jugoslavijo navdušeni!

Najprej treba, da mi izpolnimo svojo dolžnost do Primorcev, šele potem moremo tudi od njih zahtevati, da store svojo dolžnost do nas.

Predvsem pa bi bilo treba one sleparje v Banjaluki kaznovati — ampak to je seveda nemogoče, ker naše razmere kaj takega ne dopuste.

In tako bo ostala rana — odprta!

Železniške ugodnosti.

Na sobotni seji ministrskega sveta je bil odobren pravilnik o ugodnostih pri železniških vožnjah. Pravilnik je izdelal general Miloslavjevič in obsega te točke:

1. Vse vozne olajšave, ki jih določajo razni zakoni in naredbe o prometnem oseboju, invalidih, glavni kontroli, zaščiti delavcev in orožništvu ter brezplačne karte za gospode poslance ostanejo v veljavi.

2. Neobhodno potrebne olajšave, dovoljene ministrstvom vojne, notranjih zadev in finančne, ter šole obiskujočim otrokom železničarjev ostanejo v veljavi. Vsak minister dobi za sebe in za svoj kabinet po eno brezplačno karto.

3. Proti tujim državam velja reciprociteta.

4. 50% znižanje dobe državnih nameštenci, rezervni oficirji, upokojenci, dijaki, vojniki in gledališke družbe na potovanjih.

5. 75-procentno znižanje pa dobe redni člani novinarskega združenja.

Brezplačne karte daje v bodoče le ministrstvo milijonov letno. 6. infvda vseh izdatkov dobi svet in uradni brzojav razglašja, da bo z novim pravilnikom prihranjenih okoli 100 milijonov letno. V ta prihranek pa mi, ki smo za takta prerokovanja zelo nevarni, ne verujemo.

Prepričani smo, da je ministrski svet, zlasti pa novi železniški minister, na novi pravilnik silno ponosen. Mislimo, da brez vzroka.

Tako je prva točka čisto odveč, ker si vendar ministrski svet ne bo lastil pravice, da bi razveljavljal zakone. Če se izreče omenja, da ostanejo zakonske določbe o olajšavah v

veljavi, potem je to priznanje, da bi bilo pri nas tudi to mogoče, da se ministrski svet na nje ne bi oziral.

»Neobhodno potrebne« olajšave, to je definicija, ki se ne bi smela trpeti, zakaj taki razlegljivi pojmi vodijo nujno k zlorabam.

Še lepša pa je določba, da dobi vsak minister za sebe brezplačno karto. Vsi ministri so vendar narodni poslanci in kot takšni že imajo brezplačno karto. Poleg tega imajo še salonska kola. Zo koga bo torej ministrova brezplačna karta. Ali je ta za gospo sopotnico?

In še eno vprašanje? Polovično vožnjo dobe tudi rezervni oficirji. Ali tudi oni, ki so bogataši?

Znak silnega štedenja pa je, da so novinarjem odvzete brezplačne karte. Dosedaj so zlorabljali novinarske brezplačne karte samo novinarji in šele po silnem trudu so dosegli novinarji, da je prišlo tu vsaj do nekaj reda. Za plačilo se jim vzame edina ugodnost, ki so jo imeli od države, če ne upoštevamo tiskovnega zakona, tega najlepšega darila novinarjem.

Cepprav pišemo v lastni zadevi, vendar se prav nič ne ženiramo izjaviti, da je odvzem brezplačnih kart novinarjem, oziroma odklonitev novinarskega predloga o uredbi stalnih plačnih kart, korak, ki zasluži vso obsodbo.

Vse državne objave so objavljali časopisi brezplačno, delali reklamo in agitirali za prav vsak patriotski čin, če je bil le kolikaj umesten in podpirali vlado tako, kakor se sama ni znala pomagati. In sedaj na vse to — to nelepo dejanje proti novinarjem.

Protestiramo zato proti neprijaznemu stališču vlade proti novinarjem in upamo, da bo novinarsko združenje, podprto od složnih novinarjev vseh strank, z energijo nastopilo proti temu sklepu vlade in poskrbelo, da bo vladi še žal ta njen odlok. Zakaj tudi novinarji niso brez orožja in tega treba izrabiti.

Politika sovjetske unije na Balkanu.

»Prager Tagblatt« je priobčil dne 14. t. m. uvodni članek Nikolaja Bassechese iz Moskve, ki razmotriva pod gornjim naslovom:

Od Moskve do glavnih balkanskih mest je dolga pot. Ruska revolucija je pretrgala vse tradicionalne vezi s slovanskimi državami. Za panslavizem je Rusija umrla. Internacionalna sovjetska Unija miselno nasprotuje panslavizmu enako, kakor nasprotuje panislamizmu. Dve leti sta že pretekli, ko je stopila sovjetska Unija deloma v veliko evropsko politiko. Tekom teh dveh let ni napravila nobenega aktivnega koraka, da zopet vzpostavi zveze z Balkanom. To je tembolj značilno, ker sovjetska vlada še sedaj ni resignirala na Besarabijo in razume rešitev tega problema le na ta način, da bo nekoč svetovnopolična konstelacija prisilila Rumunijo, da ugodi ruskim zahtevam.

Z ozirom na mladi ukrajinski nacionalizem, bi bilo za Moskvu nemogoče, opustiti misel na Besarabijo. Toda ni je tako velike stvari, ki bi se zdela sovjetski Uniji vredna vojne. Rusija prepustila rešitev Besarabskega problema razvoju dogodkov. Ni samo Besarabija, ki loči Rumunijo in sovjetsko Rusijo, kajti v Moskvi smatrajo Rumunijo le za končno točko verige Rusiji sovražnih obrobni držav, za najvažnejše oporišče proti Rusiji naperjene angleške politike. Glavni cilj ruske politike bi moral biti vsekakor, da si zavaruje hrbet z Jugoslavijo in da zabije klin v Mato antanto. In kljub temu — ko je julija lanskega leta napravil Beograd prvi poskus, da se približa sovjetski Rusiji, se je postavila Moskva na odklonilno stališče. Rešitev Besarabskega problema, ki bi se dala uresničiti z obkrožitvijo Rumunije, je vse preveč zapeljiv cilj. Toda v Moskvi ne marajo preveč za Balkan. Preveč riskantno so obvezale, ki bi jih balkanska politika naložila obema državam. Konstelacija je preveč negotova. Da, sem ter tja si v Moskvi niti ne žele rešiti Besarabskega problema v ruskem smislu. V notranji politiki sovjetske Unije je zmagala struja, ki trdi, da se da socializem uresničiti tudi v eni sami državi. In ta notranja politika zahteva tudi zunanje politično rezerviranost.

Tudi druge vzroke ima rezerviranost sovjeto v na Balkanu — rusko-italijansko prijateljstvo, ki je bilo dve leti steber ruske zunanje politike. Sedaj se je to prijateljstvo sklenilo in Rusija noče več plačevati političnih menic za svojočasno de iure priznanje s strani Italije, političnih menic, ki dovoljujejo italijanski politiki gotovo prostost v bližnjem Orientu. Sovjetska politika je končno postala na Balkanu aktivna. Oficijelna »Izvestija« ugotavlja, da med sovjetsko Unijo in Jugoslavijo ni nikakih temeljnih diferenc v mnenjih. Prvič, odkar obstoji sovjetska Unija, je dovolil Čičerin jugoslovanskemu novinarju intervju. — Razen italijansko-ruske ohladitve obstoje še drugi vzroki za aktivnejši nastop sovjetske Unije na Balkanu. Tudi tu se ne da zblizanje razložiti iz nasprotstva do Rumunije. Konferenca v Odesi je ukinila rusko-turško napetost. V bližnjem Orientu si hoče sovjetska Rusija utrditi položaj, ali bolje rečeno, hoče si zavarovati v tem kotu mir. Posledica rusko-turškega prijateljstva je rusko-italijanska ohladitev in italijansko-rumunsko zblizanje. Prijateljsko razmerje med Rusijo in Jugoslavijo je postalo sedaj potrebno. Ob vrtni Črna morja hoče imeti Rusija svoj mir in se hoče čutiti varno. Kajti kitajski dogodki se razvijajo in s stabilizacijo razmer na Kitajskem stopa v ospredje problem Tihga oceana. In tu si hoče sovjetska Rusija zavarovati svoje interese. To se more zgoditi pa le tedaj, če bo imela Rusija v Evropi zavarovan hrbet.

Politične vesti.

= »Österreichischer Volkswirt« o potovanju grofa Bethlena v Rim. Glasilo avstrijskih gospodarskih krogov »Der österreichische Volkswirt« piše o potovanju grofa Bethlena v Rim: »Hitreje kakor bi mislili, dozorevajo dogodki v naši najbližji sosesčini do važnih

dejstev. Napovedano potovanje Bethlena v Rim more postati pomembno za ves položaj v donavski kotlini in celo v vsej jugozapadni Evropi. Po Bukarešti in Sofiji, po Atenah in po Tirani je posegel Musolini sedaj tudi po Budimpešti. Njegov glavni nasprotnik Beograd je popolnoma izoliran. S tem je načeta tudi cela vrsta za nas važnih vprašanj. Mala antanta, ki je že dolgo časa bila naperjena le proti Madjarski mora sedaj ohraniti svojo eksistenco, ali pa je ne bo nikoli. Toda upravičen je dvom v njen obstoj, ko se nahaja Rumunija na italijanski verigi. Kaj bi potem še nasprotovale restavraciji habsburške monarhije na Madjarskem? Francija, Čehoslovaška in Jugoslavija bi gotovo nasprotovale; na madjarski strani pa bi bile vendar Anglija, Italija in Rumunija — zadnja toliko bolj, če bi pretendent Albrecht privedel na prestol kako rumunsko princezino. Neumestno bi bilo odpraviti Bethlenove habsburške načrte kot nerresne. Kmalu se bo izkazalo, da brezbriznost naših državnih krmarjev ne predstavlja vrhunca zunanje-politične modrosti.

= Marx sestavi novo vlado? Hindenburg je sprejel dr. Marxa in ga poveril z nalogo, da sondira teren za sestavo sredine pod njegovim vodstvom. Če je Marxu misija uspela, trenutno še ni znano, pač pa je sigurno, da je desničarska vlada, kakor jo hočejo nemški nacionalci popolnoma izključena vsled odpora centroma. Glavno glasilo centruma piše namreč, da se mora sestaviti vlada sredine, ki bi si morala zagotoviti podporo socialno-demokratske stranke. List utemeljuje to osnovno stališče centruma takole: »Socialno politične razmere so danes v Nemčiji takšne, da bi morali, tudi če ne obstoji nobena stranka, stremeti, da ne bo niti en socialno političen zakon sprejet brez pristanka socialnih demokratov, ki so največja delavska stranka. Vsaka naslonitev na desno pa mora avtomatično pognati socialno demokracijo v opozicijo. Kdor je za miren socialni razvoj v Nemčiji, za zblizanje s Francijo in predvsem za ugled parlamentarizma, ta mora imeti samo to željo, da se čim prej posreči sestavi vlada sredine, ki jo bo podpirala socialna demokracija.

BELEŽKE.

Ali res?

Zadnja »Samouprava« je priobčila izjave vodilnih slovenskih radikalov o stanju radikalne stranke v Sloveniji. Izjave zaključuje dr. Sajovic s tem velezanimivim stavkom:

»V Beogradu morajo vedeti, da bi mogli samo mi radikali postati opasni za klerikalce.«

Dvomimo, da je tega mnenja tudi dr. Korošec.

Pozabljivost ni dobra.

Na shodu SDS v Ljubljani je govoril tudi g. Tavčar in med drugim dejal na naslov uradnikov:

»Ali naj volijo režimovce? Ne morejo jih, samo če pomislijo, koliko krivic jim je bilo prizadejanih ravno od sedanje radikalno-radičevske koalicije...«

Kakor smo mi informirani, bi se nekoč tudi g. Tavčarju skoraj zgodila huda krivica in sicer tedaj, ko je bila še SDS v vladi. Ta krivica pa se ni zgodila, ker je nastopil za g. Tavčarja neki radikal, ki je danes tudi kandidat na radikalni listi. Ali mar ni tako?

Kdo so ti?

G. Tavčar je dejal tudi to: »Nekateri izvoljenci zločinsko izrabljajo naše bogastvo v svoje osebne svrhe, dočim ostaja ljudstvo ravno. Različne korupcijske afere, kjer se je krado ljudski denar na debelo, so tipični vzgled za to, da je nekaj gnilega v državi — Jugoslaviji...«

Lepo je to povedal g. Tavčar in zdi se nam, kakor da bi ga slišali I. 1923 in 1925, ko se še ni govorilo o bivši NSS.

Proti sebi!

G. Tavčar je tudi takole vprašal volilce: Ali je bilo treba, da je kdaj gospodoval na mestnem magistratu klerikalizem? Ali je treba, da je načelnik SLS poslanec Ljubljane?

Ne vemo, če je vse to bilo potrebno, a dvomimo, če je bilo ravno g. Tavčarju treba to izpraševati.

Kdo bo bodoči deželni glavar?

Na vsak način dr. Šusterič. Danes hvalijo njegovo delovanje in delovanje njegovih tovarišev SLS, JDS in sploh ves slovenski strankarski alfabet. Škoda, da je mož že umrl.

Ch. Lucieto:

Spomini francoskega vojnega detektiva.

Večina teh poročil je bila podpisanih z besedami: »Ad usum delphini«, kar se pravi za uporabo delfina.

»Delfin« se je namreč imenoval francoski podmornik, ki je vsak dan ob vsakem vremenu šel iskati vsakodnevno poročilo, ki ga je eden naših agentov, izborni plavač, prinesel plavaje na domenično mesto, 5 km od obrežja proč sredi morja.

To poročilo je bilo zaprto v hermetično zamašeni steklenici, in na isti način so naši poveljniki pred nosom nemških agentov pošiljali svoja povelja in vprašanja našim agentom, ki so se nahajali v Belgiji.

To organizacijo, ki je funkcionirala do konca vojne, niso Nemci nikoli odkrili, in menda sploh niso imeli pojma, da obstoja.

Lažko si mislite, da je bilo to delo zelo uspešno, kajti na ta način poslana poročila je dobival francoski protipodmorniški komandant, obvestil pa je takoj vso svojo organizacijo, in ker so bile pomorske prometne ceste od naših vojnihih ladij natančno zastražene, so podmorniki le redko ušli naši mreži.

32

22. poglavje.

Topedni rušilec in aeroplani proti podmornikom.

Ko je nemški podmorski ropar došel do vodovja, v katerem so delovale naše ladje, je zadel ob naše straže. Naša obramba je bila prilagljena na eni strani obliki obrežja, na drugi strani pa globini morskega dna, tako da je bilo delovanje podmornika takorekoč kanalizirano.

Če je podmornik plaval v globlini 10 ali 15 metrov in mislil, da je dobro skrit, so ga v večini slučajev zapazili naši hidroplani iz zračnih višin, odkoder se izborni vidi zelo globoko v morje in javili so njegovo prisotnost v bližini vozečim torpednim rušilecem. Obenem pa so bili ti hidroplani pripravljeni vreči na pirata, v trenutku, ko bi se dvignil na vodno gladino, eno onih bomb, ki se razletijo pod vodo in ki so toliko podmornikov uničile.

Zelo dobro je videti obrise pod morsk gladino vozečega podmornika in odsev velikega izvidnega aviona, ki leti ravno nad njim, in opazuje vse njegovo gibanje. Podmorski ropar, ki ga je odkril avion, se skoraj nikoli ni več vrnil v svoje pristanišče, in sicer iz sledečih vzrokov:

Ko je avion brezbrizno priklical patrolne ladje, so se te nalašč kazale kot cilj podmorniku.

Če se bile to majhne ladje, se je podmornik, redko

dvignil na površje vode, kajti za te se ni splačalo streljati torpede. Če je pa patrolja sestojala iz torpednih rušilev, jih je podmornik skoraj vedno poskušal potopiti.

Pri tem pa ni vedel, da je aeroplan, krozeč nad njim, javljal rušilecem, kje se nahaja in da so se ti potem tako kretali, da se nikoli niso nahajali v strelni osi njegovih torpednih cevi.

Vozili so se v krogu, se ustavljali, a vedno v bližini podmornika, ki so ga tako privabljali.

Ko je slednjič prešel k napadu in se začel počasi dvigati iz vode, je aeroplan to javil rušilecu, ki je začel z vso naglico voziti, da se zaleti v podmornik v trenutku, ko se ta dvigne iz vode ali ga pa, v slučaju da se mu to ne posreči, obstreljuje s svojimi topovi.

Če se vse to ni posrečilo in se je podmornik iz katerakoli vzroka mogel umakniti rušilecu, je prišel avion na pomoč, ter začel metati svoje bombe, dokler ena izmed njih, ki se je tik podmornika razletela pod vodo, ni razbila njegovih bokov in ga tako potopila.

To se je tudi dogodilo tisti dan, ko je bila posneta naša fotografija.

(Dalje prihodnjič.)

Dnevne vesti.

UNIFORMIRANJE SREDNJESOLSKA MLADINE.

Na kongresu Zenskega saveza na Bledu se je sprejel predlog, naj bi se dijaki, posebno pa dijakinje srednjih šol uniformirale. Ker se razpravlja prav sedaj o tem, naj napišem o stvari nekaj svojih misli.

Dijaki naj se le ločijo po čepicah, kar je jako priprosto in lahko in se zgodi brez velikih stroškov.

Kar se pa tiče deklic, bi bilo najbolje, da so v šoli, v razredu oblečene vse enako, kar pa se doseže na najbolj priprosto in cenen način s črnimi klotastimi predpasniki, ki bi pokrili vso obleko.

Taka uniforma ima prednost pred vsako drugo iz naslednjih vzrokov:

1. Klotasti predpasnik je dostopen vsem, ker ni predrag.

2. Pod takim predpasnikom z dolgimi rokavi, prikojen kakor »Mantelkleid«, se ponosijo razne stare obleke.

3. Ako so vsa dekleta enako napravljena, ne najde druga na drugi nič takega, kar bi ji vzbujalo zanimanje in odvrčalo pozornost do pouka.

4. Klotasta črna obleka je vporabljiva za vsak letni čas, dočim bi bila volnena neprijetna za poletje.

Volneno plisirano krilo in bluza (govori se nekaj, da bi se to uvedlo), bi se posebno krilo kaj hitro pomečkalo in plis bi kmalu kaj čudno izgledala. Tudi bi taka obleka lahko bila le v barvi enaka, dočim bi se blago razlikovalo po več ali manj premožnih starših. Črne, klotaste obleke naj bi bile obvezne za vsa dekleta le za šolo. Izven šole naj hodijo poljubno oblečene kakor doslej.

Na tak način bi se zatrla vsa zavist onih učenek slabše situiranih staršev in bi bil konec obolosti onih dijakinj, ki se lahko oblačijo lepše in dražje ter si domišljajo, da so vsled svojih lepih in dragih toalet več nego druge.

Priprosto črn predpasnik bi ustvaril vsaj v šolskih razredih enakost.

Da bi se pa dekleta uniformirala zato, da bi se le vsled tega lepše vedla in da bi se jih na ulici spoznalo in sodilo o njihovem vedenju, se mi zdi absurdno. Dekle, ki je nagnjeno k slabemu vedenju, je od tega ne bo odvrnila nikaka uniforma. Po mojem mnenju ni treba dekletom na ulici nikakega znaka, torej tudi klotastih čepic ne.

V šoli naj pa pri dekletih vlada enakost v črnih klotastih predpasnikih.

Mar. Bartolova.

—0—

— **Kreditni za prosvetne institucije.** Prosvetno ministrstvo je izdalo poziv prosvetnim institucijam, da naj pravočasno zahtevajo kredite, ki so predvideni v sedanjem budgetu, ker se bliža konec sedanjega proračunskega leta.

— **Obrtna banka.** V soboto je bilo končno podpisovanje delnic novoustanovljene »Obrtne banke«. Za delnice banke je vladalo povsod veliko zanimanje tako, da so vse delnice že podpisane.

— **Pravilnik o zaposlitvi invalidov.** V ministrstvu za socialno politiko je bil izdelan prošli mesec nov pravilnik o zaposlitvi invalidov. Pravilnik bo proučila še anketa strokovnjakov, nakar bo stopil v veljavo.

— **Izpit pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani.** Za državni strokovni izpit pri podružnici poštne hranilnice v Ljubljani je imenovana posebna komisija, katere člani so: direktor podružnice dr. Ignac Rutar, sepratar dr. Vladimir Vidmar, šef blagajne Alojzij Potočnik, šef knjigovodstva Rudolf Rozman, upravnik prometa Josip Potokar, inšpektor Zdravko Simončič in uradnik Josip Magolič.

— **Otvoritev nove državne bolnice na Sušaku.** Znano je, da doslej Sušak ni imel svoje lastne bolnice, temveč so se oddajali bolniki v reško bolnico. To je bilo zelo neugodno, ker so delali Italijani, kakor sploh v vsaki ožiri, tako tudi v tem našem ljudem vsakovrstne neprilike. Te dni je bila končno dograjena na Sušaku nova bolnica. Bolnica je bila včeraj otvorjena. Z zgradbo bolnice na Sušaku je nedvomno rešeno važno vprašanje za ta del našega Primorja.

— **Iz poštne službe.** Stefan Breznik, uradnik pri pošti I. v Ljubljani je imenovan za tehničnega uradnika II. kategorije pri poštni direkciji v Ljubljani; poštni uradnik Ernest Kump je premeščen od poštne urada Ljubljana 2 k pošti Kranj.

— **V Ajdovščini je umrl v petek, 14. a. m. gospod Dominik Pilon,** oče znanega slikarja Vena Pilon. Pokojnik, ki je bil po rodu Furlan, je od mladosti živel v Vipavski dolini, kjer je bil zaradi svoje vedre narave in izredne dobrotnosti zelo priljubljen in spoštovan. Doživel je 74 let. Prizadeži rodbini iskreno sožalje!

— **Direktna železniška zveza Praga — Moskva.** Iz Varšave poročajo: Pogajanja glede vzpostavitve direktne železniške zveze Praga — Moskva so končana. Promet se odpre šele to pomlad in sicer se vzpostavijo direktne zveze Moskva — Kiev — Odesa na eni in Dunaj — (Praga) — via Krakov in — Lvov na drugi strani.

— **Število brezposelnih v Franciji.** Po uradni statistiki je znašalo število brezposelnih na Francoskem dne 13. januarja t. l. 28.000 napram 17.000 v prejšnjem tednu.

— **Dolarsko posojilo mesta Budimpešte.** Budimpeštanska občina namerava najeti v inozemstvu milijonsko posojilo. Sprva se je govorilo o 20 milijonih dolarjev, medtem je dovolila država, da najame občina samo 12 milijonov dolarjev. Posojilo se uporabi v inženjerske svrhe in sicer večji del za zgradbo malih stanovanj in za razširjanje električne centrale. Pregovori z raznimi inozemskimi finančnimi skupinami so v teku.

— **IX. konferenca glede vprašanja opija** se vrši te dni v Ženevi. Topot se udeležijo konference tudi delegati Združenih držav.

— **Preganjanje tujcev na Kitajskem.** Kot poročajo iz Pekinga, so prepodili Kitajci več sto misijonarjev z njihovih službenih mest. Kitajci so zaplenili vse njihove zgradbe, bolnice in šole v vojaške svrhe. Na več krajih so fanatični Kitajci, ki so jih vodili boljše-
viški agitatorji, oskrnili krščanske cerkve.

— **Financiar ustrelil kmeti.** Sedem kmet-skih fantov iz siromašne Like se je napotilo te dni v še bolj siromašno Hercegovino iskat dela. Pri mostu v Drinovcih so srečali fin. patruljo. Financiarji so jih smatrali za tiho-tape zato so jih hoteli preiskati. Naivni mladi fantje so zbežali (mogoče so hoteli s tem napraviti tudi šalo). 24 letni financiar Ivan Pavičič je stekel za njimi. Ko je enega od bežečih fantov že skoraj dohitel je zakričal: »Stoj!« Ker je bežal fant dalje je oddal financiar nanj dva strela. S prvim ga ni pogodil, z drugim pa mu je prestrelil glavo tako, da je obležal mladenič na mestu mrtve. Pri ubitem Ratkoviću so našli samo 1 dinar, v njegovi torbi pa kos kruha. Mladenič je bil star šele 21 let ter je preživel svojega siromašnega očeta in mater z delom svojih rok. Dogodek je izzval med prebivalstvom silno ogorčenje. Financiar Pavičič je bil aretiran in oddan v preiskovalni zapor. Ko so ga eskortirali orožniki v Ljubuško, so ga ljudje srdito zmerjali.

— **Krvav kmetijski pretep.** Te dni so se zbrali v Baških Oštarijah (Lika) pred cerkvijo in v bližnjih gostilnah kmetje iz dveh sosednjih vasi. Nekateri so molili, drugi so pili žganje. Med žganjepivci je nastal kmalu hud prepir, ker so kmetje iz ene vasi hvalili svojo vas ter poniževali drugo in naopak. Končno so se lokalni kmeti vendarle pomirili. Kmetje iz ene vasi so odšli pred cerkev, kjer so plesali njihovi vaščani. Kmalu so prišli za njimi tudi njihovi nasprotniki, ki so hoteli plesati z njimi. Ker jim ti tega niso niso dovolili in ker je padla enemu od usiljivcev z glave kapa, nakar so jo plesalci pohodili, se je v hipu razvil tak pretep, da so obležali na bojišču pred cerkvijo poleg številnih ranjenecv trije mrtveci. Ko so kmetje videli, da leže na tleh trije mrtveci, so se razpršili na vse strani, pobrali so se celo ranjenci ter izginili, tako da so ostali na mestu samo še mrtveci.

— **Nesreča na morju.** Iz Londona poročajo: Parnik »Berengaria«, ki je priplul te dni iz Newyorka v Southampton se je moral boriti med vožnjo s tako silnimi viharji, da je bilo poškodovanih na njegovem krovu 30 potnikov. Dva od njih sta se pripeljala v Southampton z zlomljenimi udi.

— **Strahoten roman življenja.** Pred leoben-sko poroto so se zagovarjali te dni 38 letna žena vrtnarja Berta Lindtner, njena 14 letna hči Brunhilda in skupaj ljubček obeh 25 letni agent Georg Schnirer. Obtožbeni so umora, obrekovanja in tatvine. Predzgodovina procesa je strahoten roman iz demoraliziranega rodbinskega življenja. Schnirer se je utihotapil v rodbino ter prišel kmalu intimno ob-
čevati z materjo in hčerjo. Mati in hči sta ga pregovorili, da naj spravi poglavarja rodbi-ne, moža, oziroma očeta s poti. Ker Schnirer sam ni imel zato pravega poguma, sta se mu ponudili mati in hčerka, da zabit Lindtnerja v zasled, kjer naj ga Schnirer umori. Hči je poklicala svojega očeta od dela, češ, da ima mati z njim nekaj nujnega govornika ter ga pričakuje v gozdu. Oče se je podal, niš hudega slutel nemudoma v gozd. Hči mu je sledila v daljši distanci. Ko je prišel Lindtner mimo nekega grma, je oddal Schnirer iz zase-danaj več strelcov. Ko je ležal Lindtner na tleh, ga je njegova hči obrcala, nakar so mo-rilci, misleč, da je mož mrtve, odšli. Toda Lindtner je bil samo težko ranjen in posre-čilo se mu je, da se je spazil do prve hiše. Tako je prišla stvar na dan. Zanimivo je, da je dolžila mati spočetka svojo hčer, da je skovala ona načrt za umor. Za proces vlada v Leobnu in daleč okrog velikansko zima-nje. Od vseh strani so psihološkem oziru res ve-sostvujejo temu v psihološkem oziru res ve-
lezanimivem procesu. Pri prvi obravnavi je prišlo do dramatičnih scen. Žena in hči sta prišlo pred Lindtnerjem na kolena ter ga pro-sili odpuščanja. Končno ju je mož pogladil po glavi ter jima zatrjeval, da jima je odpustil. Izrečena je bila sledeča sodba: Schnirer je bil obsojen na 18, Berta Lindtner na 15 let težke ječe. Brunhilde Lindtner pa so se po-
rotniki radi njene mladosti usmili in ter so za-nikali njeno krivdo, vsled česar je bila opro-šćena.

— **Roparski napad na bančnega slugo.** V Rimu je bil izvršen te dni pri belem dnevu na slugo banke »Credito Commerciale« dr-zen roparski napad. Ko je stopil sluga s tor-bico, v kateri se je nahajalo 470.000 lir go-tovine in 280.000 lir v efektih iz banke na ulico, ga je obkolila tolpa banditov. Eden od njih je udaril moža parkrat s kladivom po glavi. Dasi se je sluga težko poškodovan zgrudil na cestni tlak, je imel vendarle še toliko moči, da je zaklical na pomoč, nakar so napadaleci pobegnili v takim strahu, da so pozabili napadence odvzeti torbico z drago-ceno vsebino. Na begu so bili prijeti in are-tirani.

— **Bogat plen vlomilcev.** Ko je stopil te dni neki pariški draguljar zjutraj v svojo pro-dajalno, je opazil, da so obiskali lokal ponoči neznani vlomilci, ki so navrtali blagajno ter odnesli večjo količino draguljev in drugih dragocenosti v skupni vrednosti pol milijona frankov.

— **Drama pri prisilni delozaciji.** Neki brez-poselni uradnik v Rimu, oče treh otrok je imel biti te dni ker ni plačal najemnine, pri-silno deložiran. Ko so prišli sodni uslužbenci, jih je peljal siromak skozi stanovanje — v katerem ni bilo nobenih mobilij več, ker jih je moral uradnik prodati, da je perživel sebe in svojo rodbino — v zadnjo sobo, kjer je le-žala njegova žena težko bolna v postelji. Spr-ičo tolike bede so se hoteli sodni organi zo-pet odstraniti, ko se je pojavil v stanovanju

sin hišnega posestnika, ki je vztrajal na tem, da se sodni sklep izvede. Nesrečni najemnik, ga je skušal omečati, ker pa je bila vsaka beseda zaman, se je za hip odstranil, nakar se je vrnil z dolgim kuhinjskim nožem v roki, se vrgel na brezsrčneža ter ga ponovno zabol. Nato se je prijavil prostovoljno po-liciji. Sin hišnega gospodarja je par ur nato v bolnici poškodbam podlegel. Tragični do-godek je izzval med prebivalstvom globok vtis.

— **Velik policijski škandal v Newyorku.** Visok newyorški policijski funkcionar Mac Maughtin je razkril te dni velik policijski škandal. Ko je izbruhnila pred 4 meseci v Newyorku neka stavka so bile mobilizirane močne policijske čete, da so ščitile trgovine in delavnice pred stavkujočimi. Kljub temu je prišlo do številnih sabotažnih aktov in newyorški komunisti so vršili nasilja zoper stavkokaže, od katerih jih je bilo več tepe-nih in poškodovanih. Policija se je izkazala tekom komunističnih izredov kot nezmožna, da bi vzdrževala red. Iz raznih dokumentov, ki so bili sedaj razkriti pa izhaja, da je pre-jelo več policijskih oficirjev od komunističnih organizacij znatne vsote, da so preprečili in-tervencijo policije. Pri razdelitvi podkupnine so delali komunisti razlike z ozirom na čin policijskih funkcionarjev, tako n. pr. je pre-jemal navaden policaj po 50 dolarjev na te-den, nadzornik pa po 250 dolarjev.

— **Vojaška korupcijska afera na Poljskem.** Te dni je bila izrečena po 3 mesece traja-joči obravnavi sodba v enem od največjih korupcijskih procesov na Poljskem. Pred var-šavskih vojaških sodiščem se je zagovarjalo več visokostojnih oficirjev radi malverzacij pri dobavah za armado. Eden od najvišjih poljskih mornariških oficirjev, vodja oddelka za mornarico v vojnem ministrstvu Bartosze-wicz je bil obsojen na pet let težke ječe in na izključitev iz armade. Dokazali so mu 85 slu-neverb in golufij in 34 slučajev, da se je dal podkupiti vedlo, da je naročil neporabno vojni material za mornarico. Vsi drugi oficirji so bili obsojeni samo na zapor od 1 do 3 me-secev radi prestopkov službenih predpisov in malomarnosti. Nekaj jih je bilo celo opro-šćenih.

— **Solar z revolverjem.** V Grodnem je od-dal dijak tamkajšnje trgovske šole Sinkie-wicz med poukom te dni nenadoma več re-volverjskih strelcev na svoje součence in na profesorja. Meril pa je slabo, zakaj vsi streli so zgrešili cilj. Sienkiewicz je obrnil končno orožje proti sebi ter se na senco težko po-škodoval. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo. Motiv dejanja ni znan. Dijak se je v zadnjem času opetovano izkazal, da bo vzprijel v šoli krvav pokol.

— **Otroka žrtvovali bogovom.** da bi izpra-sili dež. Londonski »Daily Express« poroča iz Johannesburga: Pred par dnevi je izginil iz neke kočv v okolici Ellypsdorp 10-letni de-ček. Oblasti so ugotovile da so ga duhovniki nekega plemena, ki žrtvuje svojim bogovom še vedno tupatam ljudi žrtvovali na grmadi, da bi izprosili od svojih bogov dež. Ker je jelo naslednji dan res močno deževati, so bili tudi dečkovi starši prepričani, da so poslali bogovi dež vsled tega, ker so jim žrtvovali duhovniki dečka. Zato starši zadeve niso ovadili, temveč so bili ponosni na to, da so se žrtvovali za blagor vsega plemena.

— **Dvoboji med fašistovskimi novinarji.** V soboto se je vršil v rimski okolici dvoboj med ravnateljem fašistovske revije »La Con-quista dello Stato« Suchertom in soravnate-ljem fašistovskega dnevnika »L'Impero« Carliljem. Dvoboj je potekel precej nedolžno. Po 16. napadu sta se nasprotnika Pobotala. Sucherta čukata še dva dvoboja: Biti se ima še z drugim soravnateljem lista »L'Impero« in z urednikom istega lista Maroranom.

— **Samomer 82-letnega starega.** V Karlovih Varih se je ustrelil te dni 82 letni čevljar-ski mojster in hišni posestnik Moric Berger. Starček je prestal tekom zadnjih let več tež-kih operacij, kljub temu je bil še tako čvrst, da se je vsak dan po večerji izprehajal. Za-dnje dni pa se ga je lotila bojazan, da ga ute-gne zadeti kap in to ga je gnalo v prostovolj-no smrt.

— **Dobički Henryja Forda.** Iz Newyorka po-ročajo: V civilnem procesu, ki so ga nape-rili bivši akcionarji Fordovega avtomobilske-ga podjetja zoper Henryja Forda in njegove-ga sina, se je ugotovilo, da je imelo podjetje od leta 1904 do 1919 okoli 375 milijonov do-bička.

— **Ekspedicija Leopolda Habsburga v no-transtoj Južne Amerike.** Leopold Habsburg, sin bivšega nadvojvode Leopolda Salvatorja se poda kot poročajo dunajski listi, v kratkem preko Pariza in Londona v Ameriko, kjer hoče osebno prisostvovati dražbi svojih zbirk. Po dražbi namerava podvzeti ekspedicijo v notranjost Južne Amerike. Gre torej zgolj za gospodarsko zadevo. Leopold Habsburg tr-guje v Zagrebu s hmeljem ter dela dobre kupčije.

— **Nadaljevanje izkopavanja Herculan-e-a.** Po nalogu italijanske vlade se prične v krat-
kem z nadaljevanjem v drugi polovici pre-teklega stoletja započeta, a pozneje preki-njena izkopavanja rimskega mesta Herculaneuma, ki je bilo, kot znano, leta 79. po Kr. ob priliki izbruhu Vezuva zasuto istočas-no kot mesto Pompei od lave.

— **Drago čenčanje.** Drugi dan bo otvoritvi brezžične telefonske zveze med Newyorkom in Londonom se je vršilo na progi 16 pogo-vorov. Med drugim se je pogovarjala neka Newyorčanka s svojo londonsko prijateljico. Čenčanje je trajalo celih 28 minut, ter je ve-
ljalo nič manj kot 700 dolarjev, torej pri-bližno 39.200 Din.

— **Chaplinova zakonska smola.** Te dni se vrši v Los Angelosu v Kaliforniji proces na razporoko, ki ga vodi zoper znanega film-skega umetnika Charlie-a Chaplina njegova soproga Mrs. Lita Grey Chaplin. Mrs. Chaplin očita svojemu možu v 42 strani obsegajoči tožbi, da jo je pred letom dni kot 16-letno deklico k poroki prisilil, da jo je skušal ope-tovano spraviti s sveta, ter da jo je tekom svojega zakonskega življenja varal s petimi znanimi filmskimi zvezdami. Mrs. Chaplin je

izposlovala, da je zarubilo sodišče njenemu možu vse njegovo premoženje v vrednosti okoli 3 milijone funtov; niti njegovi filmi se ne smejo proizvajati, dokler ne bo proces končan. Tožiteljica zahteva na podlagi v Ka-liforniji veljavnega zakona, da ji prisodi so-dišče polovico vsega premoženja, ki si ga je pridobil Chaplin tekom skupnega zakonskega življenja.

— **Občutljivi Chaplin.** Charlie Chaplin je vložil zoper neki newyorški ilustrirani časopis, ki je objavil serijo člankov o njegovem privatnem življenju, tožbo radi žaljenja ča-sti. Chaplin zahteva poleg kazni obsodbo na plačilo 500.000 dol. odškodnine. Napram neke-mu novinarju se je izrazil, da ga slikajo inkri-minirani članki v neugodni luči, kar bi mu utegnilo škoditi pri njegovih oboževalcih. Kako občutljiv je brutalni zakonski mož Cha-plin, dokazuje tudi dejstvo, da je dobil te dni, ko se je posvetoval s svojim pravnim zastopnikom o svojem procesu, živčni napad ter so zdravniki izjavili, da je bil živčni na-pad posledica razburjenja, ki ga je prestal Chaplin tekom obravnave.

— **»Zeleni križ«, ki je kot »rdeči križ«** člo-vekoljubna institucija, ima plemenito nalogo, da podpira in službi onemogle, ali pri izvrše-vanju službe ponesrečene poklicne lovce, za-prisežene lovke čuvaje, odnosno njihove ro-dbine. »Zeleni križ« ima svoje fonde v vseh kulturnih državah. — Slovensko lovsko dru-štvo, ki upravlja sklad slovenskega »Zelene-ga križa« tem potom obvešča vse svoje člane in prijatelje da se v čim največjem številu udeleže njegove najlepše prireditve »VII. lov-skega plesa« 1. februarja t. l. na »Taboru« v Ljubljani, ker je njegov čisti donos namenjen skladu »Zelenega križa«.

Ljubljana.

1— **Nov sneg.** Po dva dni trajajočem dežju je preželo danes zjutraj zopet snežilo. Hišniki, ne pozabite na svoje dolžnosti!

1— **Prihodnja premijera v ljubljanski drami** bo v sredo, dne 19. t. m. Vprijorzi se prvi-krat na slovenskem odru Carla Goldoni za-bavna in pristrčna komedija »Pri lepi krčma-rici«. Sodelujejo gg. Jovanova, Debelakova, Mira Danilova, Gregorin, Cesar, Lipah, Me-dven, Košič in Delak. Režira g. Milan Pugelj.

1— **Nesreča.** V nedeljo zjutraj se je natakur V. D. spodaknil na zmrznjem tla na »Taboru« na Emonski cesti in si zlomil levo roko. Prepe-ljali so ga v bolnico.

1— **Tatvine v Ljubljani.** V Ljubljani je neki možakar okradel že več cerkva in jim praznil nabiralnike. Tako je v soboto odnesel iz cerkve sv. Jakoba 150 Din. — V noči od petka na soboto je skušal nekdo vlomiti v špecerij-sko trgovino Janka Stupice v Tavčarjevi uli-ci ter je z drogom razbil šipo. Bil pa je pre-poden in ni ničesar odnesel. — Mlekariči Katrič Malovrhovi iz Kozarij je na Glincah odnesel enakovno umzovih raz vozička jopico in prt za pokrivanje vozička v skupni vred-nosti 150 Din.

1— **Drobna policijska kronika.** Policija je aretirala nekega razgrajča in tri osebe, ki so bile že dalj časa zasledovane. Prijavljenih je več tatvin, šest slučajev kaljenja nočnega mi-ru, dva prestopka obrtnega reda, dva pre-stopa pasjega kontumaca in dvoje prestopkov cestno policijskega reda.

Maribor.

m— **Vidovičev klub v Mariboru.** Pred krat-kim se je v Mariboru ustanovil Vidovičev klub, kakoršni že obstojajo v vseh večjih krajih naše države. Konec tega meseca otvori tudi mariborski klub večerno šolo s pro-fesoriskim zborom, kjer se bodo poučevali vsi realno-gimnazijski predmeti. Vabijo se vsi oni, ki imajo zanimanje za stvar, da se priglase pri tajniku kluba Julij Gorup, Sod-na ulica 26-I. in sicer dnevno od 12. do 14. in od 18. do 19. ure ustno ali pismeno. Takojšnja prigrasitev važna ker se po pričetku šole predmeti ne bodo ponavljali. Predpogoj za vstop ljudskošolska izobrazba. Širša pojasnila daje tajnik. — Vidovičev klub v Mariboru.

Sokolstvo.

REDNI OBČNI ZBOR SOKOLA II. V LJUB-LJANI.

Predvčerašnjim se je vršil v telovadnici tuk. realke ob pihi udeležbi red. občni zbor Sokola II. v Ljubljani. Zborovanje otvoril br. starosta dr. Subic Milan. ki prisrčno pozdra-vi navzoče članstvo, zastopnika naprednega tiska, župnega starosta br. dr. Krejčija, se zahvaljuje za njih pomoč narodnim oblastim in naprednemu časopisju, ki vedno v izdatni meri podpira sokolski pokret. Spominja se v prošlem letu umrlih sokolskih sodelavcev br. Fr. Janca, dr. K. Trillenja, Drag. Oblaka, Aug. Petriča in vsega podpornika br. J. Zalaznika. Graja hibe v društvu ter poudar-ja, da povojna kriza še ni ponehala, ugotav-lja slednjič, da je bilanca napram prejšnjim letom še dosti pomanjka. Izvršila se je notra-nja konsolidacija s tem, da se je držalo ve-liko število članov, ki niso zadostili svojim dolžnostim. Obisk telovadnice je bil povi-ljen, vzlic temu, da so trajala popravila v telovadnici dva meseca. Vsesokolskega zleta v Prago se je udeležilo nad 50 članov in čla-nice ter naraščaja, tako da je bila udeležba zelo častna. Ustanovil se je pevski odsek pod vodstvom br. Milka Krapeša in k letnemu telovadišču na Prulah se je dokupila še so-sedna parcela. Društvo šteje danes 315 čla-nov in članic. Apelira na članstvo, da pridobi društvu čimveč zavednih in delavnih članov ter postavi program za prihodnost, ki naj vsebuje idejno poglobitev članstva v smislu prave sokolske misli in čut ter ljubezen do brezplačnega dela v društvu.

Po prečitanju poslanice starešinstva JSS, podajo društveni funkcionarji podrobna po-ročila k izvajanjem br. staroste.

Nacelnik br. Stanko Trček oriše podrobno delo v telovadnici in obisk telovadnice.

Glasom poročila obiskovalca br. Karola

Parzerja ima prosvetni odsek pevski in prireditveni pododsek; poseduje knjižnico, ki šteje 595 knjig, in čitalnico. O pevskem odseku poroča posebej br. M. Krapeš, ki izjava, da šteje ta odsek 28 pevcev, od katerih jih je 17 nastopilo v Pragi.

Iz poročila blagajnika br. V. Kocijana povzamemo, da znaša društveni promet 159.000 dinarjev, aktivna 55.768, pasiva 2.460 Din, premoženja je 53.808 Din. Premoženje gradbenega odseka znaša 131.881 Din, celokupno premoženje pa 185.000 Din. Proračun za leto 1927, izkazuje 10.700 Din dohodkov in 12.650 dinarjev izdatkov. Članarina s porezi vred se določi na 48 Din.

Volitev glavnega odbora za poslovno leto 1927, poda sledeči rezultat: Starosta: br. dr. Šubie Milan, I. podstarosta: br. Milko Krapeš, II. podstarosta: br. Vinko Kocijan, načelnik: br. Stanko Trček, načelnica: s. Marija Ryška-Varogova, blagajnik: br. Vinko Kocijan, tajnik: br. Ivan Lavrin, matrikar: br. Fran Bučar, prosvetar: br. Karol Parzer, gospodar: br. Guštin Milan, načelnik prireditvenega odseka: br. Peter Šterk ter odborniki: br. Herman Keber, Matija Pogačnik, Tone Petrovič in ss. Marija Puhova in Marija Hvatalova. Za namestnika odbornikov se izvolila br. Aleksander Valjavec in Mirko Stančič ter za pregledovalca računov br. Rudolf Est in Pavle Kalan.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

18. januarja, torek: zaprto.
19. januarja, sredo: Pri lepi krčmarici, premijera. — Red B.
20. januarja, četrtek: zaprto.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

18. januarja, torek: Ples v maskah. Red D.
19. januarja, sredo: zaprto.
20. januarja, četrtek: Tannhäuser. — Red E.
Verdi: »Ples v maskah«. To znamenito delo slavnega italijanskega mojstra, ki je na našem odru ponovno doseglo prav lep uspeh, se poje danes v torek zvečer in sicer za abonente reda D. Glavne vloge so v rokah gne. Zaludove, gg. Holodkova in Kovača. Paža Oskarja poje ga Ribičeva, čarovnico gna Potučkova. Ostale vloge poje gg. Šubelj, Rumpelj, Zupan in Mohorič. Opero dirigira g. Niko Stritoč, režijo vodi g. Zdenko Knitil.

Premijera Goldonijeve komedije »Pri lepi krčmarici« se vrši v sredo, dne 19. t. m. v ljubljanski drami in sicer za abonente reda B in ne kakor je bilo prvotno javljeno kot izven predstava.

Gospodarstvo.

VII. MEDNARODNI VZORČNI VELESEJEM V LJUBLJANI OD 2.—11. JULIJA 1927.

Urad Ljubljanskega velesejja je razposlal na vsa večja in ugledna industrijska, obrtna in trgovska podjetja prijavnice za udeležbo kot razstavljalce na letošnjem vzorčnem velesejmu, ki se vrši od 2. do 11. julija t. l. Termin je ugoden ker je v tem času poset kupcev najmočnejši, ki zvežejo svojo trgovsko pot na velesejem z istočasnim obiskom naše divne Slovenije.

Večina lanskoletnih razstavljalcev zasede svoje stare razstavne prostore. Naproša se vse one, ki imajo posebne želje glede prostora in udeležbe, da to prijavijo takoj sejmškemu uradu, ki bo vsakemu radevolje in najbolje ustregel, česar pa pozneje ne bo mogel več.

Hitro in točna prijava posameznika je v korist celokupnih razstavljalcev, ker se prihrani na delu in denarju, ki se zamore racionalnejše izrabiti za razvoj intenzivne propagande za pridobitev kupcev.

BORZE.

Ljubljana, dne 17. januarja. (Prve štetilke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupcijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 0 — 83, vojna škoda 0 — 348, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195—198, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkantilna 99 — 100, Praštediona 885 — 0, Kreditni zavod 170 — 180, Strojne 0 — 80, Trbovlje 360 — 0, Vevče 120 — 0; Stavbna 55 — 65, Sešir 104 — 0. — Blago: Zaključeno 15 vagonov lesa. Tendence v lesu dvirista, v deželni pridelkih nespremenjena.

Zagreb, dne 17. januarja. Devize: Newyork ček 56.646—56.846, London izplačilo 275.5—276.3, Pariz izplačilo 224.78—226.78, Milan izplačilo 243.44—245.44, Praga izplačilo 167.85—168.65, Curih izplačilo 1094 do 1097, Berlin izplačilo 1347.25—1350.25, Dunaj izplačilo 798.5—801.5, Budimpešta izplačilo 992.125.

Curih, dne 17. januarja. Beograd 9.135, Berlin 123.20, Newyork 519.25, London 25.20, Pariz 20.66, Milan 22.3675, Dunaj 73.075, Budimpešta 90.75, Bukarešta 2.3325, Sofija 3.75.

To in ono.

ŽENA KOT ZAKONSKI MOŽ.

Julija Kajas, o kateri smo svoječasnno poročali, da je poročila nekega dekleta, se zagovarja te dni radi svojega čudnega zakona pred budimpeštanskim sodiščem. Njen zagovor je zanimiv. Julija Kajas pripoveduje: Z Marijo Zimbory sem se seznanila na potovanju v vlaku. Bila je zelo dražestna deklica ter mi je od prvega trenutka zaupala. Par dni potem ko sva se seznanili, me je obiskala v mojem stanovanju. Pri tem mi je povedala, da jo je zapustil ženin. Ko sem jo radi tega tolažila, mi je padla okrog vratu ter mi zaupala, da me ljubi. Tedaj sem si bila glede svojih čustev že na jasnem: vedela sem, da sem bila v njo smrtno zaljubljena ter da ne

morem brez nje živeti. Komaj je jela nato govoriti o zakonu, sem ji povedala, da sem ženska. Odgovorila mi je, da nič zato, ter da me kljub temu ljubi in bi rada postala moja žena. Njena izpovedba, da je prišla šele po treh letih zakonskega življenja z menoj na to, da sem ženska, ne ustreza resnici. V dokaz temu se sklicujem na pismo, ki sem ji ga takrat pisala. Pred poroko mi je priznala, da jo je njen ženin zapeljal. Odpustila sem ji ter sem jo kljub temu poročila. Zlorabila sem pri tem listine svojega umrlega brata.

Prva leta najinega skupnega življenja sem silno trpela, zakaj bila sem na svojo ženo strašno ljubosumna. Varala me je neženirano z mojim rojakom, 24-letnim Stefanom Mezarosom. Nekoč, ko sem videla svojo ženo sedeti z Mezarosom na klopi v gozdu, me je pograbila tako divja ljubosumnost, da sem planila na zapeljivca z nožem v roki. Zgolj dejstvu, da mu je priskočil neki pasant na pomoč, se ima Mezaros zahvaliti, da ni prišlo do katastrofe. Tudi pozneje me je moja žena ponovno varala. Toda vselej sem ji odpustila. Po neki sceni sem se obesila na oknu, toda moja žena me je pravočasno rešila. Ko je rodila dete, kateremu ni bil nikdo drugi oče, kot Mezaros, ker mu vendar jaz nisem mogla biti, sem ji zopet odpustila. Njena trditve, da sem jo dala zapeljati v nezavednem stanju od enega mojih prijateljev, je neresnična.

Za njeno dete sem skrbela kot da sem njegova mati; dočim se ona zanj ni brigala. Ker je nadaljevala svoje vlačugarsko življenje, sva se druga drugi odtujili in moja strastna ljubezen se je ohladila. Ločili sva se in zavezala sem se, da bom plačevala alimente. Ker pa nisem plačevala toliko, kot je moja žena zahtevala, je vložila ovadbo ter naperila zoper mene znane obdolžitve, ki pa so bile po mojem mnenju tekom tega procesa ovržene.

Ernest Kipling

147

Kau o džungli.

Iii — jova! Ali je čas novega govorjenja manj dober za to?« so mu odgovarjali. Ko je Mowgli s težkim srcom dospel skozi dobro znano skalovje do kraja, kjer so ga bili prinesli v krdelo, je našel tam samo četverico volkov, Balooja, ki je bil skoraj slep od starosti, in pa težko hladnokrvno Kao, zvito okoli Akelinega praznega sedeža.

»Tukaj torej se končuje tvoja sled, človeček?« je rekla Kaa, ko se je Mowgli, obraz pokrit z rokami, vrgel na tla. »Oznani svoj oklic. Ene sva krvi, jaz in ti — človek in kača skupaj.«

»Zakaj me rdeči psi niso raztrgali na dvoje?« je stokal deček. »Moja moč je šla od mene in to ni strup. Ponoči in podnevi slišim dvojno stopnjo na mojem sledu. Ko pa se okrenem, mi je, kakor da bi se bil v istem hipu nekdo skrtil pred menoj. Grem pogledat za drevje, a nikogar tam ni. Kličem, a nikdo se ne odzove, a vendar je kakor da bi kdo prisluškoval in zadrževal odgovor. Ležem, ampak ne počivam. Tekam v pomladnem teku, toda ne umirim se. Kopljem se, vendar se ne ohladim. Uboj mi je zopern, vendar nimam srca, da bi se bojeval, razen če ubijem. Rdeča cvetica je v mojem telesu, moje kosti so voda — in — ne vem, kar vem.«

»Kaj treba govoriti?« je dejal Baloo počasi in obrnil glavo proti kraju, kjer je Mowgli ležal. »Akela je dejal pri reki, da bo Mowgli gnal Mowglija nazaj k človeškemu krdelu. Tudi jaz sem tako govoril. Ampak kdo posluša sedaj Balooja? Bagheera — kje pa je Bagheera nocoj? — njemu je tudi znano. Postava je pač taka.«

»Ko sva se sešla v Mrzlih brlogih, človeček, sem

že vse to vedela,« je rekla Kaa in se nekoliko okrenila v mogočnih zvrtkih. »Človek gre nazadnje k človeku, dasi ga džungla ne prežene.«

Štirje volkovi so se spogledali v zadregi toda pokorni in pogledali Mowglija.

Toraj me džungla ne prežene?« je jecljal Mowgli.

Sivi brat in njegovi trije bratje so besno zarenčali in se oglasili: »Dokler živimo, nikdo ne sme — — « Toda Baloo jih je prekinil.

»Učil sem te postave. Zato bom jaz govoril,« je dejal, »dasi sedaj ne morem več videti skalovja pred seboj, vidim daleč. Mala žaba, pojdi po svojem sledu. Naredi si brlog z onimi tvoje krvi, tvojeja krдела in tvojeja ljudstva. Ako pa ti bo kdaj treba noge ali zoba ali oči ali besede, pomni, gospodar džungle, džungla je tvoja, kadar jo pokličeš.«

In srednja džungla je tudi tvoja,« je spregovorila Kaa. »Govorim za ljudstvo, ki je majhno.«

»Hai mai«, bratje moj! je vzkliknil Mowgli in vzdignil roke ihteč. »Ne vem, kar vem, ne bi rad šel, ampak obe nogi me vlečeta. Kako naj zapustim te noči?«

»Ne, glej, Mali brat,« je ponavljal Baloo. »Pri tem lovu ni nobene sramote. Ko pojemo med, pustimo panj prazen.«

»Potem, ko odvržemo staro kožo,« je rekla Kaa, »ne bomo iznova zlezli vanjo. Taka je pač postava.«

»Poslušaj, najdražji mi vseh,« je rekel Baloo. »Ne besede ne volje ni tukaj, ki bi te zadrževala. Poglej! Kdo bi nasprotoval gospodarju džungle? Videl sem te, ko si se igral med belimi kamenčki tamle, ko si bil še majhna žabica, in Bagheera, ki te je kupil za ceno mladega pravkar ubitega bika, te je tudi videl. Od vseh, ki so bili navzoči pri tem pregledu, sva samo midva ostala živa; Rakša, mati brlega, je umrla s tvojim očetom po brlogu. Nekdanje voljeje krdelo je že

zdavnaj mrtvo; znano ti je, kam je bil odšel Shere Khan, in Akela je umrl sredi rdečih psov, kjer bi bilo poginilo tudi ostalo seconeesko krdelo, da ne bi bilo tvoje modrosti in tvoje moči. Druzega ni ostalo od tedaj kakor stare kosti. Sedaj ne prosi dovoljenja človeški mladič, ampak se oglasa gospodar džungle, ki izpremeni svojo pot. Kdo naj nasprotuje človeku pri njegovih potih?«

Ampak Bagheera in bik, za katerega me je kupil,« se je oglašil Mowgli; »Jaz ne bi — — «

Njegove besede je prekinilo rjovenje in resk in tresk spodaj v goščavi, in pred njimi je stal Bagheera močan, strašen kot vedno.

»Zaradi tega,« je rekel in iztegnil premočeno desno šapo, »nisem prišel. Dolg je bil lov, ampak sedaj leži mrtve v grmovju — bik v drugem letu — bik, ki te osvobodil, mali brat. Vsi dolgovi so sedaj poravnani. Glede ostalega pa je Baloojeva beseda moja beseda.« Lizal je Mowgliju nogo. »Spominjaj se, da te je Bagheera nekoč ljubil!« je zaklical in oddirjal. Ob vznjoju griča je znova zaklical dolgo in glasno: »Dober lov na novi poti, gospodar džungle! Spominjaj se, da te je Bagheera nekoč ljubil!«

»Sedaj si slihal,« je dejal Baloo. Druzega ti nimamo povedati. Pojdi sedaj, ampak poprej pridi k meni. O, modra mala žaba, pridi k meni!«

»Hudo je odvreči kožo,« je rekla Kaa, ko je Mowgli ihtel, naslanjajoč glavo na slepega medveda in objemajoč ga okoli vratu v tem ko je Baloo slabotno poskušal lizati mu nogo.

»Zvezde so že drobne,« je opomnil Sivi brat in povohaval po jutranjem vetru. »Kje bomo danes imeli svoj brlog? Od danes naprej sledimo novim sledovom.«

Pričujejoče je poslednja povest o Mowgliju.

K o n e c.

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le

GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh oprelih.

Istotam plešilni stroj DUBIED

Pouk v vezanju b. izplačen.

Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Nizke cene, tudi na obroke.

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

„Vinocet“ tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi

najhitrejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

„GROM“ CARINSKO POSREDNIŠKI IN ŠPEDIČJSKI BUREAU

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41.

Naslov brlojavkam: „GROM“.

Telefon int. št. 45-4.

PODRUŽNICE: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. N. za ekspresne pošiljke.

MALI OGLASI

Ureba: besedila, tiskane, celotne tiskane.

Dr. 1-1.

Stanovanje

obstoječe iz treh sob, poselske sobe, kuhinje, kopalnice in drugih pritliklin, se odda s 1. februarjem 1927 v najem. — Vprašati je pri ravnatelju Vzajemne posojilnice, palača na Miklošičevi cesti.

Prodaja se ceno

Mayerjev Lexikon 5. izdaja in »Weltall und Menschheit«. Naslov po ve uprava lista.

Absolvent

trgovske šole išče mesta kot skladiščnik ali kraj sličenega. Gre tudi na delo h kakemu lesnemu podjetju. Nastop lahko takoj ali s 1. februarjem. Ponudbe prositi pod »Skladiščnik« na upravo lista.

Iščem elegantno

sobo s separatnim ohodom in električno razsvetljavo. Plačam do 500 Din mesečno. — Ponudbe na upravo lista pod »Sobac«.

Prodaja ceno

kompletni nemško-angleški slovar in nekaj angleških knjig. Naslov pove uprava Nar. Dnevnika.

DRVA ČEBIN

Prodaja se ceno

dobro znana

tvrdba

kupuje vsako množino b. kovega oglja in suhih b. koveh drv. Ponudbe: ena, ella postale 841, Trieste

Kupujem motorje

samohodne ali prevozne, z ali brez dreš, sesalni plin, surove olje ali benzin. Prednost imajo Lancovci »Buldog«. Ponudbe je poslati z navedbo cene, starosti in tovarne na naslov: Mijo Kovčič, Klostor, pretinac.